

Stadsrechten

Governance Coöperatie Cirkelstad U.A.

Juni 2018, versie 1.0

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Doel.....	4
Besturing.....	4
Rollen	5
Verantwoording	6
Organisatorische randvoorwaarden	6
Gezonde spanning	7

Voorwoord

Meer dan tien jaar is Cirkelstad actief. Een netwerk van publieke en private partijen die elkaar actief opzoeken om gezamenlijk hun ambitie waar te maken. Werk maken van steden zonder afval, zonder uitval. En dat hebben laten zien met tal van voorbeeldprojecten. Kleinschalig én grootschalig in de wijken met én door de bewoners.

De aangesloten partners kregen gezamenlijk meer en meer de behoefte om hun leerervaringen breder in te zetten. Op meer plaatsen, met meer projecten en met meer mensen om zo meer impact te realiseren. Het centrale punt in het Collegeprogramma 2017-2020 'Het fundament is gelegd, Tijd voor opschaling'. De aanpak voor de groei van 5 naar 30 Cirkelsteden.

De beschreven aanpak is een zakelijkere aanpak dan voorheen. De regionale Communities of Practice blijven de basis van Cirkelstad. Om met partijen kennis te maken en kennis te delen. Ondersteunend daaraan zijn de regionale bouwprogramma's. Een verzameling aan interventies door en voor de partners van Cirkelstad om de stap naar implementatie te faciliteren.

Bij de presentatie van het Collegeprogramma is ook besloten om Cirkelstad (voor het eerst) een juridische entiteit te geven. Om de beoogde groei in transparantie te realiseren, de potentie te vergroten om in aanmerking te komen van (nationale) financieringsmogelijkheden en daar waar de markt het niet doet tot projectinitiatieven te komen.

Het is een coöperatie geworden, een structuur welke onze gezamenlijke ambitie kracht bij kan zetten. Met de nadruk op samenwerken vanuit een gezamenlijk belang. Toen ik zelf betrokken raakte bij Cirkelstad ben ik een netwerk van ondernemerschap, openheid en respect tegengekomen. Laat de coöperatie hierin stimulerend zijn, vastgelegd in de voorliggende governance.

Doe je mee?!
Rutger Büch

Directeur Coöperatie Cirkelstad U.A.

Doel

Het is ons doel om de transitie naar Steden zonder afval (circulair) en zonder uitval (inclusief) te versnellen. Daar maken wij werk van door:

- een eco-systeem op te bouwen van publieke en private partijen die gezamenlijk die versnelling kunnen en willen realiseren;
- kennis te ontwikkelen, kennis te ontsluiten en kennis te delen in een off-line en on-line omgeving;
- projecten te formuleren, aan te jagen en te begeleiden die de markt niet zelf oppakt en waar de coöperatie toegevoegde waarde heeft in het aanjagend en realiserend vermogen;
- evenementen te organiseren voor een grotere bekendheid, bewustwording en het actief verbinden van partners en partners met derden.

Wij doen het werk met name 'voor en door partners'. Op deze manier institutionaliseren we Cirkelstad zo min mogelijk en gaat het veel meer over het (nieuw) verbinden van partners. Met het oog op een duurzame en blijvende relatie. Wanneer het eco-systeem er staat en draait heeft Cirkelstad haar doel behaald en zal aan haar leden voorstellen de coöperatie op te heffen.

Besturing

De coöperatie verenigt partijen, die zelf verantwoordelijkheid dragen voor de eigen belangen, achter één gemeenschappelijk doel die zij als individuele partijen niet weten te realiseren. Naast de formele besturing van de coöperatie (zie rollen) gelden de volgende principes:

- partners geven het 'goede' voorbeeld waardoor er een stimuleringsmodel ontstaat bij (nieuwe) partners om mee te gaan doen;
- het bestuur en het programmabureau kennen een collegiaal bestuur, zijn zelf ook actief in de praktijk en zijn toegankelijk en aanspreekbaar;
- het bestuur met het programmabureau stelt de koers met de partners op. De Raad van Toezicht geeft (on)gevraagd advies en ziet toe op de uitvoering;
- iedereen moet toegang kunnen hebben. Wanneer de formele structuren dit tegenhouden, hebben we gezamenlijk tot een oplossing te komen.

In de basis is de besturing 'lean' ingericht. Het gehele jaar door zijn de partners zelf direct betrokken bij de besturing van Cirkelstad. Zij bepalen de agenda en opvolging. Op de Algemene Vergadering worden alle partners bewust gevraagd om te reageren op de koers en verloop. Partners met een aanvullende 'rol' in de coöperatie vragen we vooral deze stimulerend in te vullen.

Rollen

Om zo goed mogelijk aan het doel van de coöperatie te voldoen zijn er zes rollen beschreven om regionaal impact te realiseren en nationaal te kunnen versnellen. De rollen zijn:

- Partners vormen de kern van de coöperatie. Zij zijn actief (in de regio) om op projectniveau de eigen én gezamenlijke doelen te realiseren.
Taak: inbreng van kennisvragen, kennis delen en andere stimuleren tot opvolging
Verantwoordelijkheid: ondernemerschap, respect en openheid
- Spinners vormen het regionale aanjaag en coördinatie punt. Zij zorgen voor de individuele en gezamenlijke aanpak met kennisdeling binnen de gehele coöperatie;
Taak: het verbinden van (nieuwe) partners , vragen expliciet maken, kennis ontsluiten en delen
Verantwoordelijkheid: ondernemerschap, respect en openheid
- Vrienden zijn partijen die een (kennis)netwerk inbrengen om (gezamenlijk) tot versnelling te komen of gerichte diensten aanbieden.
Taak: actieve inzet van netwerk en/of dienst expliciet gemaakt per jaar
Verantwoordelijkheid: ondernemerschap, respect en openheid
- Het bestuur met programmateam bepaalt de koers van Cirkelstad met de partners, zet de partners in hun kracht om die koers te realiseren en maakt werk van een nationaal eco-systeem.
Taak: uiteenzetten van de koers, organiseren van services en structuur voor het eco-systeem.
Verantwoordelijkheid: integrale uitvoering van de koers en ‘dna van het eco-systeem’
- De leden van de Raad van Toezicht (verkozen uit de partnergroep) zijn het toonbeeld van het gewenste stimulerende gedrag en houden toezicht op koers en jaarverantwoording.
Taak: meedenken over koers, uitdragen stimulerend gedrag en (on)gevraagd advies geven
Verantwoordelijkheid: representatie van de gehele partnergroep, toets op jaarverantwoording
- Het College van Ambassadeurs zijn personen met iconische status in Nederland die de aanpak van Cirkelstad verder brengen.
Taak: Het uitdragen van de aanpak in referenties, tools en verbinden van netwerken
Verantwoordelijkheid: ondernemerschap, respect en openheid

Verantwoording

De coöperatie heeft een structuur opgezet om volledige transparantie na te streven en verantwoording af te leggen door:

- Projecten die binnenkomen en aangegaan worden vanuit de coöperatie, worden bekendgemaakt via het stadsblad en zijn toegankelijk via het online archief;
- Stadsmonitor. Aan het einde van elk kalender jaar wordt er per Cirkelstad een stadsmonitor op basis van de basis KPI's opgesteld;
- Boekhouding en jaarverantwoording wordt vanuit de coöperatie opgezet en voorgelegd aan de RvT. Bij goedkeuring worden de stukken op de Algemene Vergadering gepresenteerd;
- Algemene Vergadering. Op de jaardag van Cirkelstad wordt aan alle partners input gevraagd voor de koers van Cirkelstad en wordt de voortgang getoetst;

Voortgang en documenten zijn voor alle leden beschikbaar en via het online archief. Partners kunnen zich kenbaar maken binnen de Academie met vaardigheden en contactgegevens.

Het is de kracht van de coöperatie om kennis en ervaringen te delen. Onderlinge communicatie is daarbij essentieel. Alle partners geven expliciet hun toestemming om benaderbaar te zijn op de door hen aangegeven contactgegevens en kennis(producten) te mogen delen.

Organisatorische randvoorwaarden

De transitieopgave naar Steden zonder afval, zonder uitval is groots met de mogelijkheid dat niemand zich hier eigenaar van voelt. De impact die Cirkelstad wil realiseren is 'door te doen' binnen de projecten waar partners zelf verantwoordelijk voor zijn. En projectresultaten gebruiken om de (lijn)organisaties stap voor stap mee te nemen waardoor er een blijvende verandering kan ontstaan. Op basis van ervaring zijn tien randvoorwaarden opgesteld die in elke Cirkelstad worden meegenomen:

1. Partijen delen de Circulaire en Inclusieve ambitie [ambitie]
2. Partijen brengen ieder een case in [doen]
3. Partijen delen actief kennis [leren]
4. Partijen bepalen kwaliteit, tempo en de agenda van de CoP [eigen verantwoording]
5. Partijen maken onderdeel uit van de Cirkelstad Coöperatie U.A. [juridische binding]
6. De CoP is cross sectoraal samengesteld [publiek & privaat]
7. De CoP is een open platform [toegankelijk]
8. De CoP heeft een coördinator [aanjagen]
9. De CoP is regionaal georiënteerd [verankering]
10. De CoP ondersteunt partijen van visie tot en met verankering [prototyping]

Gezonde spanning

De coöperatie bestaat uit publieke en private partijen om samen in beweging te komen. Daar kunnen ook projecten uit voortkomen en dus is er tevens sprake van een gezonde (markt) spanning. Daar lopen we niet van weg. Primair heeft elke partner zelf de verantwoordelijkheid om respectvol met positie en kennis om te gaan. Partners met een 'rol' in de coöperatie zullen hun samenwerkingen openbaar maken via het Stadsblad. Andere punten die spanning op kunnen leveren en hoe we daarmee omgaan:

- **Projectgericht.** Alle partijen die deelnemen, brengen zelf een case in. Daardoor zijn partijen op zoek naar oplossingen en blijven niet in debat hangen. Daar kunnen we elkaar goed bij helpen. Hierbij kan nooit sprake zijn van verplichte 'winkelnering'. Dan verdwijnt direct het vertrouwen om nog vragen te stellen en antwoorden te geven. Tijdens de sessies is er geen sprake van commercie, wel op basis van inhoudelijke argumenten komen tot 'de beste oplossingen'.
- **Diversiteit.** Nieuwe verdienmodellen gaan ontstaan. Veelal tussen nieuwe partijen die samen met bestaande partijen op een andere manier naar dezelfde opgave kijken. Binnen Cirkelstad past zowel de start-up of student als de overheid of multinational. Hiermee brengen we partijen bijeen die veelal een ander 'tempo' aanhouden en een andere taal spreken. Dit is niet altijd makkelijk te managen...maar essentieel voor de diversiteit en samen slimmer te worden.
- **Co-creatie.** De transitie naar een circulaire en inclusieve economie treft het gehele systeem. Om dat systeem goed te begrijpen, organiseren we een multi-stakeholder platform. Door met partijen in gesprek te zijn krijg je een beter beeld over je eigen positie en eigen handelen. Jouw eigen kennis hierin 'weggeven' is eng. Terugkijkend op de afgelopen periode zien we juist dat degene die het meest open en actief zijn kennis heeft gedeeld, tot de meest spraakmakende projecten is gekomen. *We* maken steden zonder afval, zonder uitval.
- **Systeemaanpak.** Cirkelstad staat voor een bottom-up benadering. De relatie tussen partijen in de regio die anders willen, anders kunnen, anders doen. Het landelijk actief zijn (bijv. met de Green Deal Cirkelstad of het vormen van een coöperatie) kan uitgelegd worden als 'centralisatie', maar dat is niet het geval. Met een nationale strategie willen we bewust de samenwerking opzoeken met landelijk opererende partijen om krachten te bundelen, om tot harmonisatie (in kennis en tools) te komen wat steden en regio's zou moeten ondersteunen.
- **Energie:** tot nog toe zijn het de mensen die het verschil (willen) maken. Die energie van hen maakt dat anderen enthousiast worden, na gaan denken en mee gaan doen. De fase van opschaling vraagt (ook) om een 'zakelijke' benadering. Zodat oplossingen schaalbaar worden, andere partijen snel(ler) erin mee kunnen. Maar ook dat de oplossingen die er zijn verankerd kunnen en zullen worden in de eigen (lijn)organisaties. Het zijn vaak de 'tragere' processen die die energie kunnen gebruiken!

**Wij maken werk van steden
zonder afval, zonder uitval**

www.cirkelstad.nl

info@cirkelstad.nl

085 - 105 1170

